

Sjednica Odbora za zaštitu okoliša Gradskog vijeća Grada Labina**21.5.2019.**

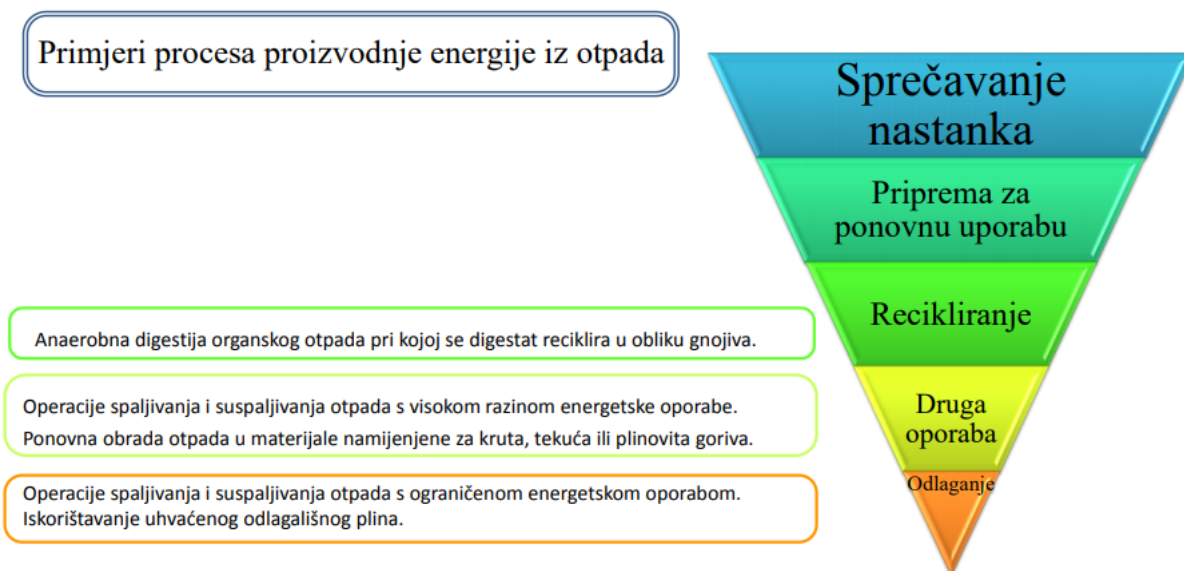
Poštovani članovi Odbora,

zahvaljujem u ime Holcima Hrvatska Predsjedniku Odbora na pozivu i prilici da se predstavimo.

U nastavku donosimo dio informacija koje smo iznijeli na sjednici 20.5.2019. kao i ostatak podataka koje zbog ograničenog vremena nismo mogli iznijeti.

Oporaba otpada u Holcimu i zemljama EU:

Holcim je energetska uporabu otpada započeo 1970-tih godina u Švicarskoj.

U EU energetska uporaba otpada ima svoje mjesto u hijerarhiji postupanja s otpadom. Kad kažemo da ima svoje mjesto – to točno znači onim redoslijedom koji to propisuje hijerarhija - poveznica na dokument [Uloga proizvodnje energije iz otpada u kružnom gospodarstvu](#), str. 4 prikazuje:

Energetska uporaba otpada u tvornicama cementa spada u drugu uporabu.

Osim toga, energetska uporaba otpada je dio akcijskog plana za kružno gospodarstvo - poveznica na dokument [Uloga proizvodnje energije iz otpada u kružnom gospodarstvu](#), str. 2 - U ovoj je Komunikaciji naglasak na energetska uporabi otpada i njezinu mjestu u kružnom gospodarstvu.

2014. godine u 28 zemalja EU tvornice cementa koristile su u prosjeku 41% energije iz otpada - poveznica na dokument [Studija korištenja zamjenskih goriva u 14 zemalja](#), str. 5.

Tvornice cementa u Njemačkoj ostvarile su najveći postotak zamjene energije iz neobnovljivih izvora – 65% energije koristile su iz otpada. U isto vrijeme Njemačka je 2013. godine bila država EU s najvećim postotkom recikliranja od 64% - poveznica na dokument na engleskom jeziku [Procjena kapaciteta za spaljivanje otpada i kretanje otpada u Europi](#), str. 51 i 52.

Znači, Njemačka reciklira najviše u EU 64%, a pri tome ima 176 spalionica i 186 industrijskih postrojenja kao što su npr. tvornice cementa.

U EU ima više od 600 postrojenja koja energetske oporabljaju gorivi otpad (GIO): 305 spalionica, 176 tvornica cementa, 95 ostalih industrijskih postrojenja i 23 postrojenja bez kategorije - poveznica na dokument na engleskom jeziku [Procjena kapaciteta za spaljivanje otpada i kretanje otpada u Europi](#), str. 23.

Tvornice cementa u Austriji skoro 100% energije dobivaju iz otpada.

To nam govori da energetska uporaba otpada nije nazadna tehnologija, već je dio rješenja u gospodarenju otpadom, uvijek ... i to naglašavamo ... slijedeći prioritete propisane hijerarhijom postupanja s otpadom.

Energetska uporaba otpada u Holcimu u Hrvatskoj:

Prema iskustvima Holcim Grupe u drugim europskim državama, uključujući Švicarsku, naša tvornica cementa u Koromačnu energetske uporabu otpada započela je 1999., znači više od 20 godina nakon Švicarske.

Na temelju iskustva Holcim Grupe, s Istarskom županijom i Gradom Pula, u studenom 2006. godine potpisali smo pismo namjere, kojim smo iskazali namjeru da u budućem županijskom centru za gospodarenjem otpadom sudjelujemo kroz javno privatno partnerstvo i mogućnost ulaganja u postrojenje koje bi proizvodilo gorivi otpad (GIO).

Nakon toga su Županija i Grad Pula odustali od javno privatnog partnerstva i krenuli u realizaciju centra kroz sredstva EU.

Mi smo u tvornici izgradili postrojenje za prihvata i doziranje gorivog otpada, primjenjene su sve propisane mjere zaštite okoliša i postrojenje je postalo operativno krajem 2007.

Odnos Holcim i Kaštijun

Obzirom da je tema ove sjednice Ugovori i odnosi Holcim – Kaštijun, u nastavku pregled:

U periodu od 2006. do 2018. godine s Kaštijunom smo nekoliko puta bili u kontaktu i razgovarali o tehnologiji koju imamo, količinama gorivog otpada koje možemo oporabiti i o tehničkim parametrima koji su nam potrebni za proces proizvodnje cementa.

Izdvojit ću par važnijih sastanaka.

2013. zaprimili smo od Kaštijuna Upit za iskaz interesa – izjavili smo da GIO tražene kvalitete možemo oporabiti godišnje do najviše 10.000 t, a da za zbrinjavanje 28.000 t trebamo investirati u postrojenje.

2014. pozvani smo u Istarsku županiju na sastanak i potvrdili koja je potrebna kvaliteta GIO i koje su investicije u tvornicu potrebne da bismo mogli oporabiti 28.000 t godišnje.

Početkom 2018. Kaštijun počinje s radom. U veljači 2018. Kaštijun je objavio natječaj za zbrinjavanje 2.000 t rasutog GIO u vrijednosti od 500.000 kn i 5.000 t baliranog GIO u vrijednosti od 1,5 mio kn.

Na taj natječaj Holcim nije dostavio ponudu jer očekivane tehničke karakteristike iz natječaja, točnije ogrijevna vrijednost i sadržaj klorida, nisu odgovarale našim zahtjevanim parametrima ulaznog materijala, a balirani otpad ne možemo koristiti u tvornici u Koromačnu.

24.7.2018. su Predsjednik i članovi Nadzornog odbora Kaštijuna, te gđin. Višnjčić i gđa. Dukić došli kod nas na sastanak sa ciljem razumijevanja kvalitete otpada koju možemo oporabiti i koje mogućnosti godišnjih kapaciteta imamo.

Nastavno na taj sastanak 12.9.2018. održan je sljedeći sastanak u Kaštijunu na kojem je iskazana kvaliteta i procijenjene godišnje mogućnosti uporabe ovisno o kvaliteti, predložena je industrijska proba ukoliko se dokaže da je moguće proizvesti GIO tražene kvalitete.

Krajem 2018. i početkom 2019. Kaštijun je u centru radio na optimiranju procesa i dostavio nam je uzorak zadovoljavajuće kvalitete.

U veljači 2019. nam je Kaštijun dostavio Poziv za dostavu ponude za uslugu zbrinjavanja gorivog otpada. Upit se odnosio na 800 t rasutog GIO za potrebe industrijske probe, u svrhu dokazivanja stabilnosti kvalitete i razumijevanja koliki su nam godišnji kapaciteti te kvalitete.

Obzirom da su tehnički parametri navedeni u pozivu odgovarali našim kriterijima, dostavili smo našu ponudu za uporabu.

Sredinom ožujka 2019. dobili smo odluku Kaštijuna da su nas odabrali kao najpovoljniju ponudu, a ugovor smo sklopili 18.3.2019.

Po tom Ugovoru radimo industrijsku probu koja je započela 3.4.2019.

Do danas smo oporabili 469,10 t.

Nedavno je bio objavljen natječaj za zbrinjavanje baliranog GIO: 3.300 t za ponudenu vrijednost 4 mio HRK na koji se nismo javili jer je rok za zbrinjavanje po R1 – energetska uporaba, bio kraći od roka za notifikacijski postupak za izvoz, pa ne bismo bili u mogućnosti oporabiti taj otpad u tvornici u Austriji u zadanom roku. Kaštijun nije mogao produžiti traženi rok za energetska uporabu zbog ograničenog vremena koje ima na raspolaganju za zbrinjavanje baliranog otpada.

Praćenje i mjerenje utjecaja na okoliš:

Holcimova tvornica cementa u Koromačnu opremljena je zahtjevanom tehnologijom za uporabu rasutog gorivog otpada kroz glavni gorionik.

Prema okolišnoj dozvoli:

- Kontinuirano (24 sata na dan) na dimnjaku peći automatski se mjere emisije praškaste tvari, oksidi dušika, sumporov dioksid, ukupni organski ugljik, vodikov klorid i amonijak.

Sva mjerenja su uvijek ispod dozvoljene granice. Poveznica na mjerenja: [Hrvatska agencija za okoliš i prirodu](#) i [ENVI Atlas okoliša](#).

- Polugodišnje se mjere emisije živa, kadmij i talij, ostali teški metali (Sb, As, Pb, Cr, Co, CU, Mn, Ni, V), fluorovodik i dioksini/furani. Sva mjerenja su uvijek ispod dozvoljene granice. Poveznica na mjerenja, str. 27-29, [Izveštaj o održivosti 2016](#). Izveštaj planiramo ažurirati u srpnju 2019.

Poveznice na dokumente: [Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša](#) i [Rješenje o izmjeni uvjeta okolišne dozvole](#)

Imisije (tvari koje prima okoliš) mjeri Zavod za javno zdravstvo Istarske županije na mjernoj postaji u Brovinju. Zrak je uvijek prve kategorije, jedino je ozon druga kategorija. Poveznica na mjerenja: <http://www.istrazrak.hr/mjerna-postaja-koromacno>

Nastanak povećanih emisija može se spriječiti kontrolom kvalitete ulaznih sastojaka i načinom na koji se ti sastojci suspaljuju u peći.

U studiji utjecaja na okoliš za gorivi otpad izračunat je maksimalni sadržaj tvari koje smiju biti u gorivom otpadu da bi, sve zajedno, emisije uvijek bile ispod dozvoljenih vrijednosti. Poveznica na dokument [Studija utjecaja na okoliš za gorivi otpad](#).

I to je za okoliš ključno, zato radimo ulazne kontrole materijala i pravilno vodimo proces.

Otvorena komunikacija:

Holcim od 1995. godine jednom godišnje organizira Dan otvorenih vrata (već 24 godine), od 2003. godine minimalno 2 puta godišnje organiziramo Građanski sat (već 16 godina).

Stoga vas još jednom pozivamo da dođete i vidite što i kako radimo i postavite sva pitanja.

Na kraju, ponovit ću još jednom 2 ključne poruke:

1. tvornice cementa su dio rješenja problema zbrinjavanja otpada koji se ne može ponovno upotrijebiti ili reciklirati,
2. i najvažnije, primarni cilj svima nama i u industriji i u svakodnevnom životu treba biti sprječavanje nastanka otpada.

S obzirom na potrebu dionika za dodatnim informacijama, predlažemo da na sljedeći sastanak pozovemo znanstvenike iz područja energetske uporabe otpada.

Virna Višković Agušaj

Predsjednica Uprave
Holcim (Hrvatska) d.o.o.